

PROBLEMI I GREŠKE KOD DOSTAVLANJA PODATAKA ZA UGOVOR O REOSIGURANJU IMOVINE, AUTO KASKA I ODGOVORNOSTI

- 1. KAŠNJENJE U DOSTAVLJANJU NOVIH PRIJAVA**
- 2. ŠTETE PO NEPRIJAVLJENIM POLICAMA**
- 3. NEISTOVJETNOST PODATAKA**
- 4. RAZDVAJANJE RIZIKA NA VIŠE POLICA**
- 5. GREŠKE U PROCJENI PML-a (Primjer krađe novca u Interex-u)**
- 6. NEDOSTATAK PODATAKA KOD PRIJAVE ŠTETA**
- 7. PRIJAVA DOPUNSKIH RIZIKA**

1. KAŠNJENJE U DOSTAVLJANJU NOVIH PRIJAVA U REOSIGURANJE

Prema uslovima Ugovora o reosiguranju imovine, auto kaska i odgovornosti i tehnologiji provođenja ugovora o reosiguranju svaka nova prijava rizika u reosiguranje trebala bi biti izvršena u roku od 7 dana od zaključenja osiguranja, odnosno početka osiguranja svakog novog rizika. U principu, većina osiguravajućih kuća se ne pridržava ovog roka. U dosadašnjoj praksi, u Bosna Re-u smo tolerisali takva zakašnjenja, odnosno prihvatili smo sve prijave koje su dolazile u odgovarajućem kvartalu. Praktično se dešavala situacija da su neki rizici već tri mjeseca u osiguranju, a kod nas nisu prijavljeni i mi ne znamo da nosimo rizik. S tim u vezi javljale su se i situacije (bilo je par primjera) da kada prijava rizika stigne u Bosna Re kažemo da određeni rizik ne može biti reosiguran po imovinskom ugovoru jer je u vezi sa nekim od isključenja ugovora. Ili, npr. suma osiguranja ili PML (ovisno o tome šta predstavlja osnov za distribuciju rizika) prelazi limite Ugovora o reosiguranju. U takvoj situaciji za višak rizika potrebno je tražiti fakultativno pokriće i to može dodatno komplicirati problem jer uslove pokrića takvog rizika onda diktira inostani reosiguravač. Vrlo često uslovi inostranog reosiguravača se razlikuju od uslova koje je osiguravajuća kompanija zaključila sa osiguranikom (viša premija, uvođenje franšiza ili više franšize, određena isključenja koja su uobičajna na ino-tržištima za takvu vrstu osiguranja i sl.)

Imajući u vidu navedene primjere, a s obzirom i na pritisak i zahtjeve inostranih reosiguravača u tom pogledu, naglašavamo neophodnost prijave novih rizika u reosiguranje u roku od 7 dana od dana njegovog prihvata.

U ugovoru o reosiguranju takođe se navodi obaveza dostavljanja privremenih borderoa u roku od 60 dana od početka nove ugovorne godine. Privremeni borderoi predstavljaju najavu potencijalnih osiguranja za koja se očekuje da će biti zaključena u odgovarajućoj ugovornoj godini. Privremeni bordero se pravi na bazi podataka iz prethodne ugovorne godine. Ukoliko se dostavi privremeni bordero i ako je određeni rizik uključen, ne bi trebalo dostavljati prijavu rizika u roku od sedam dana od njegovog zaključenja. U tom slučaju nova prijava bi se dostavljala samo za rizike koji se javljaju prvi put u portfelju određenog osiguranika. Redovnim kvartalnim borderoima bi se potvrđivali podaci iz privremenog borderoa. Ukoliko postoji

neslaganje između privremenog i redovnog borderoa, kao tačan uzima se redovni bordero kao konačan rezultat zaključenih osiguranja određenog kvartala.

2. ŠTETE PO NEPRIJAVLJENOJ CESIJI

Na prethodni problem u vezi sa dostavljanjem podataka nadovezuje se i problem prijave šteta po neprijavljenoj cesiji. Naime, dešavaju se situacije da se prijavi šteta, a da prethodno nismo imali prijavu cesije u reosiguranje. Takve štete, u principu, ne mogu biti plaćene od strane reosiguranja. Vrlo česte su situacije da je prijava rizika i prijava šteta bila u istom kvartalu, odnosno dostavljena istovremeno, kada se dobiju redovne prijave za određeni kvartal. Takve štete smo, do sada, obično prihvatili. Logično bi bilo da imamo prethodnu prijavu rizika i stoga, još jednom, naglašavamo obavezu dostavljanja privremenih prijava.

3. NEISTOVJETNOST PODATAKA

Sljedeći problem predstavlja različita prijava naziva cesija (osiguranika) po ugovornim godinama ili po različitim vrstama osiguranja.

Pošto se obrada podataka vrši elektronski, i najmanja različitost u dostavljenim podacima, daje nam pogrešnu predstavu da se radi o novom osiguraniku. To onemogućava praćenje određenog rizika, a isto tako i tačno određenje našeg portfelja.

Stoga bi se trebala obratiti pažnja da se kod svake prijave koristi registrovani naziv osiguranika u istom obliku.

4. RAZDVAJANJE RIZIKA NA VIŠE POLICA

Razdvajanje jednog rizika na dvije ili više polica, odnosno prijavljivanje kao više cesija po istoj tarifi je vrlo čest problem sa kojim se susrećemo. Dešava se situacija da se za isti rizik po istoj tarifi prijavljuju kao posebne cesije građevinski objekat, posebno oprema, zalihe i ostalo. Znači umjesto jedne cesije može se desiti da imamo 3 ili 4 cesije.

Primjer dejstva kvotno-ekscedentnog ugovora dat u prilogu:

Ovakvom prijavom utiče se na povećanje samoprdržaja i cedenta i Bosna Re. Povećanjem samoprdržaja zadržava se jedan dio premije koji je ipak zanemariv kada se uzme u obzir kakve posljedice može imati u slučaju štete. U našem primjeru razlika u premiji od KM 1.276,41 u korist osiguravača rezultira uvećanim iznosom šteta od KM 376.740,00 na njegov teret.

Smatramo da ovakva prijava rizika nije u interesu ni osiguravača ni Bosna Re i molimo da ubuduće na to obratite pažnju. Jedan objekat, odnosno rizik, po jednoj tarifi može biti prijavljen samo jednom. Vrijednost objekta uključivat će građevinsku vrijednost, vrijednost opreme, vrijednost zaliha i vrijednost ostalog, tj. sve vrijednosti koje su za taj objekat osigurane po jednoj tarifi. Suma osiguranja ili PML, kao osnov za distribuciju rizika, bit će određeni na osnovu ukupne vrijednosti rizika. Tako ćemo imati stvarnu sliku o veličini eksponiranosti i cedenta i Bosna Re.

Može se desiti i situacija da osiguranik ima objekte na raznim lokacijama ili da želi samo osiguranje građevinskog objekta ili samo opreme ili samo zaliha. U tom slučaju molimo da se navedu adrese osiguranika kako bi znali da su to odvojene lokacije. Ukoliko se radi o velikim industrijskim kompleksima (npr. fabrike drvne, hemijske, naftne industrije, željezare) gdje se na istoj adresi nalazi više pogona, razdvajanje rizika se može izvršiti po pogonima, ali u tom slučaju trebalo bi navesti i njegov naziv.

Isto tako osiguranik može tražiti da mu se izda i više razdvojenih polica. To je odnos između osiguranika i osiguravača. Za reosiguravača je bitna procjena PML za određeni rizik. PML treba da odražava stvarnu mogućnost štete na jednom objektu, odnosno treba da bude zbir svega onoga što npr. u jednom požaru može biti ukupna šteta.

5. GREŠKE U PROCJENI PML-a (Primjer krađe novca u Interex-u)

Procjena PML je problem preuzimača rizika i određenih uputstava za procjenu PML-a koje treba da ima svako osiguravajuće društvo. Bosna Re je prošle godine dala svoje smjernice za procjenu PML-a, koje nisu obavezujuće za njene cedente. U dosadašnjoj praksi, uslovi ugovora o reosiguranju su predviđali da PML nije niži od 30% sume osiguranja i za rijetke slučajeve koji to nisu ispunjavali tražilo se dodatno objašnjenje.

Međutim bilo je slučajeva kada smo sugerisali ili tražili korekciju PML. Npr. prema uslovima ugovora osiguranje šomaža moglo je biti uključeno u ugovor samo na bazi sume osiguranja. Od ove godine smo u tabeli limita ugovora tačno naveli šta treba da predstavlja osnov za distribuciju rizika.

Koa primjer pogrešne procjene PML-a, navodimo primjer rizika provalne krađe za Intereks. Navedeni rizik prijavljen je po tarifi provalne krađe sa sumom osiguranja od KM 300.000 i PML-om od KM 90.000 (30%). Došlo je do krađe i iz kase je odnešeno oko KM 400.000. S obzirom na prijavu rizika reosiguranje bi priznalo štetu od KM 180.000, kad se uzme u obzir ugovorom dozvoljena greška u procjeni PML od 100%. Iznos koji bi platilo reosiguranje bi bio manji jer ostaje dio štete koji je u samopridržaju cedenta. Praktično reosiguranje ne bi priznalo preostali dio štete od KM 220.000 i to bi, zavisno od konkretnih uslova dogovorenih sa osiguranikom, išlo na teret osiguravača.

Željela bi napomenuti da smo u više navrata upozoravali na činjenicu da bi za rizike provalne krađe PML trebao odgovarati sumi osiguranja, ako se radi o riziku na jednoj lokaciji.

6. NEDOSTATAK PODATAKA KOD PRIJAVE ŠTETA

Svaka prijava štete treba da sadrži filijalu osiguravača, broj i naziv cesije, skadencu, broj štete, datum štete, uzrok štete, oštećeno sredstvo, iznos štete i napomenu da li se radi o rezervaciji ili isplaćenoj šteti. Traženi podaci su neophodni za tačno lociranje i određenje štete.

Dešava se da nedostaje bilo koji od ovih podataka, ali najčešće se u dostavljenim podacima ne navodi uzrok štete ili se kaže da je nepoznat. Ovaj podatak o štetama je bitan za analizu određenog portfelja i inostrani reosiguravači insistiraju na tome.

7. PRIJAVA DOPUNSKIH RIZIKA

Prijava dopunskih rizika treba biti izvršena na isti način kao i prijava osnovnih rizika. Ovaj način prijave omogućava praćenje obima dopunskih rizika. Do sada su se dešavale situacije da nismo znali da li određena cesija ima pokriće i dopunskih opasnosti. Ovo je posebno dobilo na značaju kada su se pojavile velike štete kao posljedica prirodnih opasnosti koje obično predstavljaju dopunska osiguranja. Trenutno prema uslovima ugovora moramo imati obim stvarne izloženosti za poplavu i zemljotres jer je limit za sve štete koje se dese kao posljedica jednog štetnog događaja ograničen na 30% stvarne izloženosti na dan izvještaja (1. januar ili 1. juli).

Primjer ispravne prijave dopunskog rizika:

04.03.2003./ JS